

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Članka vsak četrtletnik in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, pol leta 3 K in za četrt leta 1 30 K. Naročnik in posameznik 3 K, za drugo izredno leto 6 K. Članka hodi sam po njega, plača na leto samo 5 K. — Naročnina se pošilja na: Upravišтво „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odprtja. — Članki „Ljudski Glas“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво: Koroska cesta šte. 5. — Naročnina, inserate in reklame.

Članki se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 24 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 16 vin. Za večkratne oglaševane primeren popust. V oddelku „Ljudski Glas“ stane beseda 5 vin. Parte in zabave vsaka pettivrsta 24 vin., Izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do tista opoldne. — Nezaprite reklame se pošiljajo preko.

Kmetijski prijatelji.

O srečni kmet, kako dobro se ti godi! Vsi drugi stanovi te morajo zavidati za tvojo neizmerno srečo, da imaš tako mnogobrojne prijatelje! Doharji so tvoji dobri prijatelji. V svoji liberalni ali demokratični stranki so ustanovili za tebe kmetijski svet in temu-le kmetškemu svetu hočejo pri vodstvu svoje gospodarske stranke dati ne sicer prvo, pa vendar odlično besedo. Glej, kako si srečen! Oblizani, lepo dišeči gospodje v črnih frakih in visokih cilindrih se ti globoko klanjajo in celo odkrivajo.

Socijaldemokratski agitatorji, ki znajo svojim vernim ovčicam pridigovati brez evangelija, sv. pisma in Boga, glej, ti čez vso moč učeni gospodi so se tudi ponižali k tebi. Izdajajo za tebe posebni časopis „Ljudski Glas“ in pišejo, da boš tudi ti kmet lahko živel, ako boš osem ur spal ali ležal na polju. Poslušaj, dragi kmet, kaj ti obljublja ti novi preroki tvoje nove sreče! Ali ne boš hitel v objem na njihovo od ljubezni do tebe čisto goreče srce?

Pa počakaj, dragi kmet, nisem še vseh tvojih prijateljev našel. Vrsta tvojih častilcev se še ni prergala. Počasi prihajajo, niso tako gibčni kakor lahkonomni advokati ali širokoustni socijaldemokratski agitatorji. Pa ne zameri tem poslednjim težkonogim tvojim častilcem. Njihovi prepolni trebuh jih ovirajo, da bolj počasi prihajajo, da se ti manj globoko priklanjajo.

Kdo so ti tvoji poslednji častilci? Brezverni mešetariji, kupčevalci, nekateri od kmetov obogateli oderuhi, gostilničarji in veleposesniki — laži-kmeti brez žuljev na roki. Tudi ti gospodje so ustanovili za tebe posebno stranko s posebno mikavnim in zapeljivim imenom „Samostojna kmetijska stranka.“ Za vero se ne zmenijo ti gospodje — seve, vera ne nese nič — pa ker kmet veruje, mu besedičijo, da so za vero, le samo za duhovnike ne, da ga lažje dobijo na svoje limanice. Ti najnovejši odrešeniki kmetškega stanu mislijo, ako kmeta ločimo od duhovnikov, potem bomo lahko storili z njim, kar hočemo. Da bodo pa nam rajše verjeli, da za vero smo, samo za duhovnike ne, bomo pristavili še od kmeta tako sovražene advokate. Geslo „proč z duhovniki“ pri kmetu ne vleče veliko, pač pa geslo „proč z duhovniki in advokati, kmeti bomo sami za sebe, ne potrebujemo voditeljev. Naši prijatelji advokati nam tega ne bodo zamerili, še veselili se bodo, če jim na tihem razodenemo staro liberalsko ljubezen in prekanjene spletke. Vrana vrani oči ne izkljuje, mešetar in advokat spadata sku-

paj, kakor lisica in lisjak. Pa kmet je neumen, zato ga pa vlečimo, da le gre naša mešetarska pšenica v klas.

Tako modrujejo tvoji dozdevni prijatelji, slovenski krščanski kmet, in te vabijo v svoje zanjke. Slovenski kmet pa tem svojim „prijateljem“ ne bo nasedel, zahvalil se jim bo za njihove zvlečavne nauke in jim pokazal vrata. Kmet in duhovnik sta od nekdanj skupaj držala, duhovniki so kmetijski sinovi, kri od njegove krvi. Se nikdar ni bilo slišati, da bi kak duhovnik spravil kakšnega kmeta na beraško palico, različni advokati, socijalistični potepuhi, mešetariji in debeli podeželski oderuhi-veleposesniki pa so že premočnega kmeta, ki je imel nesrečo, da je prišel tem „prijateljem“ v pest, popolnoma sezuli in slekli. Zatorej stran, gospodje „prijatelji“, od našega kmeta! Vez med slovenskim bratom in duhovnikom je pretrdn, da bi jo pretrgale take mešetarske spletke.

Kaj se naj napove za dohodnino in vojni davek.

Na željo čitateljev „Slovenskega Gospodarja“ hočem našemu ljudstvu kot strokovnjak za naslednjimi vrsticami vsaj nekoliko olajšati razumevanje te že toliko omenjene dohodnine in mu v kratkem pojasniti, kaj da je dohodek in kaj mu je dovoljeno si odračunati.

Točka 156 državnega zakona odloča, da služijo za obdačenja vsi dohodki ali pridelki preteklega leta (torej za leto 1919 dohodki iz leta 1918). Če obdačenec ni užival celo leto 1918 pridelkov ali dohodkov, torej le samo eden ali par mesecev, se morajo dohodki na podlagi tega časa preračunati na celo leto.

Pri kmetovalcih pridejo za odmero dohodni pred vsem v poštev dohodki iz zemljišč, poslopij, samostojnih podjetij in glavničnega premoženja od leta 1918.

Danes nekaj o dohodkih iz zemljišč in iz poslopij:

a) Med dohodke iz zemljišč je prištevati donese prodanih pridelkov (ne samo dobiček!) iz njiv, vrtov, travnikov, gozdov, vinogradov, izkupiček za prodano žirino, mleko, jajca, mast itd. K temu je prištevati še denarno vrednost vseh pridelkov, katere je davčni zavezanec pridelal v svojem kmetijstvu in v domačem gospodinjstvu za sebe in svojo obitelj (ženo in otroke) porabil. To so: moka, mleko, vino, mast, me-

so, jajca, drva itd. Odšteti od teh kosmatih dohodkov pa zamore izdatke za vzdrževanje in zavarovanje gospodarskih poslopij, živega in mrtvega inventarja — nadomeščenje živine, orodja itd. — za nakup semen itd., za kurjavo in razsvetljavo gospodarskih poslopij (ne pa lastnega stanovanja), za mezde poslov in za dninarje, le samo tiste, katere mora v gotovini izplačati.

Dohodki in izdatki iz zemljišč bi se torej lahko sestavili po sledečem primeru:

Dohodki: 1. Prodani donesek iz njiv (krompir, žito, čebula, zelje itd.) 800 K; 2. donesek iz travnikov (prodano seno) 400 K; 3. donesek iz vinogradov (10 hl vina po 5 K) prodano 5000 K; 4. donesek iz vrta (zelenjava itd.) prodano za 100 K; 5. donesek iz sadonosnikov (sadje, mošt) 500 K; donesek iz gozdov (les, drva) prodano za 2400 K; za prodano živino in sicer: konji, goveda, svinje, kuretna, seveda le samo za to, katera ni za obdelovanje posestva neobhodno potrebna 3000 K; 8. za prodano mleko, jajca in mast itd. 400 K; 9. vrednost v hišnem gospodinjstvu prarabljenih pridelkov (za gospodarja, ženo in otroke) 3000 K; skupaj 15.600 K

Izdatki: 1. Vzdrževanje (poprave, razsvetljava, amortizacija) gospodarskih poslopij 500 K; 2. Vzdrževanje živega in mrtvega inventarja (orodja, 1 svinjo prodal, zato pa moral 2 mali kupiti) 1000 K; 3. Zavarovanje proti škodi in nezgodi 100 K; 4. Nakup semen, gnojil, galice, žvepla, kolja za vinograde 3000 K; 5. Mezde poslov in dninarjev (2 dekl, 1 hlapec, dninarji, 150 dni po 6 K 3300 K; skupaj 7900 K; torej ostane 7700 K.

b) Med dohodke iz poslopij je prištevati, če so dane v najem, najemnino; razven tega pa tudi najemninsko vrednost onih prostorov, v katerih davčni zavezanec in njegova obitelj stanujeta; če so dana poslopija ali njih deli v najem, se od najemnine odbijejo stroški za vzdrževanje, popravo in amortizacijo poslopija, nadalje za razsvetljavo in za razna zavarovanja.

Kmetijska šola

Ev št. Jurju ob južni železnici.

Minuli in prihodnji tečaj za tante.

Dne 4. t. m. se je sklenil 10 mesečni tečaj, ki se je začel dne 11. novembra 1918. Sprejetih je bilo 30 učencev, od teh jih je prišlo 25. Tekom šolskega

LISTEK.

B. S.

Boljševizem na Madžarskem.

(Slovenskemu ljudstvu v pouk in svarilo.)

(Nadaljevanje.)

Na mizi ste bili prižgani dve sveči, na sredino pa je bila položena mrtvaška lobanja. Za obravnavo si je obtožni komisar svečano oblekel rudeč telo in si omotal rudečo kravato in pokrtil rudeč klobuk, na prsa si je privezal znak z mrtvaško glavo in dvema kostmi, pod tem znamenjem sodne oblasti pa je bil napis: Jagott (pravica).

Obsodbe revolucionarnih sodišč so se glasile navadno prav kratko ali: vešala, svinec, ali pa za vsako malenkost po pet do dvajset let ječe. Slišal sem sam, ko je bil mož in oče neoporečene preteklosti radi osumljenja, da je ukradel kokoš, obsojen na 12 let težke ječe. Pri vseh obsodbah so bile vselej merodajne izpovedi krajevni zaupnikov boljševiške stranke. Ni čuda, da je sodnija za ravno isti prestopek obtožena v Sopronu oprostila, v Györu pa obsojila na smrt. Posebno poglavje v zgodovini boljševiškega ropanja po Ogrskem pa bodo tvorile obravnave in sodbe napram političnim obtožencem, proti revolucionarjem, veleizdajalcem in špijonem.

Pač! sem leta 1914 v roke avstrijske usode, da sem moral 14 mesecev presedeti v zaporih in ječa! po Gracu in Dunaju. Kako se je postopalo z nami v teh zamrženih kletkah, je javnosti deloma zna-

no, ker popolnega opisa tega trpljenja ne bo zmogel nikdo spisati in podati. Vendar madžarski boljševiški tringci so se prekašali svoje staroavstrijske sodrube v trpinčenju svojih žrtev. V marsičem so pa bili avstrijski zaporji, življenje in postopanje v njih za las podobno onim na Ogrskem. V Avstriji je bila osobito slyvanska duhovščina, ki je neumorno delajoč za narod; z njim tudi trpela. Tudi po madžarskih ječah sem našel ondolne duhovnike, ki so radi junaškega nastopa proti živalski podivjanosti boljševizma se vičali in trpeli v verigah, mukah in nečloveškem trpljenju po državnih zaporih. Ogrski boljševiški kolovalci so kar trumoma zapirali duhovščino, se trudili zatreti verski in narodni čut med ljudstvom, odtrgati cerkev od države, pometati križ in krščanski nauk iz šole in zabraniti vsako javno pobožnost. Poleg duhovščine pa so ječali po graških ječah tudi naši: narodni izobraženci iz Spodnje Stajerske. Pa Avstrija je skrbno zaklepala duri ječe, v katere so bile naphane naše žrtve: boljševiki pa so tirali in silili politične kaznjence na delo in robstvo. Videli si poleg ključno osivelega duhovnika, profesorja in mladega učitelja, uradnika kakor aktivnega in rezervnega častnika, plemenitaša, visoke diplomate itd. In kakor si je vzgojila Avstrija s svojim krivičnim zapiranjem najhujše državne nasprotnike — srbofile, istotako so si tudi ogrski boljševiki s svojim nezmislilnim preganjanjem nedolžnih, poštenih ljudi, kopali grob svoji trinoški vladi in boljševizmu sploh.

Duševne in telesne muke s katerimi so trpinčila revolucionarna sodišča obdolžence, so neprimerne. Najgroznejše so bile glavne obravnave. Pri teh se je sicer obdolženca izpraševalo bore malo, obveljale so vsikdar le izpovedi boljševiških zaupnikov.

Težje obtožence, radi protirevolucionarnega gibanja je sodil minister Tibor Samuely sam. Prišel je enkrat tudi sodit čruske veleizdajalce v spremstvu svoje telesne straže. Obtoženih je bilo 54 samo boljših in imovitejših meščanov. V teku pol ure je bila končana cela obravnava. Obsodil je ta 26 letni boljševiški nadsodec, gališki žid, 8 mož na vešala, 6 na usmrtnice s kroglo in ostale pa v zapor, vse skupaj na 480 let. Smrtno obsodbe je njegova telesna garda v njegovi navzočnosti izvršila na licu mesta. Pred usmrtnitvijo teh žrtev pa si je dovolil ta grozni židovski krvosos tole grozodejstvo: Poklical je k sebi, po njem na vešala obsojenega veleposesnika Josipa Glaserja in ga nahrulil: „Slišal sem, da si nezadovoljen z našo vlado!“ Ni čakal niti na odgovor obsojenca, ampak mu je zaukazal iztakniti desno oko, rekoč: „Z levim očesom dosti vidiš, da boš lahko gledal, kako bodo pred teboj obešali sedem tvojih prijateljev.“ Njegova zapoved se je tudi izvršila. Omenjeni Glaser je bil največji posestnik celega okraja, brat dr. Glaserja v Bratislavi in tudi žid kot njegov sodnik.

Tibor Samuely, na Ogrskem znan pod imenom „Krvni pes“, je uprizoril za časa Kunove vlade na Madžarskem grozodejstva, kakoršnih še menda rimski preganjalec kristjanov cesar Neron ne. Hvalil se je nekoč sam, da je meseca junija samo v enem dnevu pustil usmrtni 300 meščanov. Uradno se sedaj poroča, da je bilo za razsajanja in divjanja boljševiške strahovlade v Budimpešti sami usmrčenih 900 oseb. Teža krvnega psa Samuelyja je pa že tudi doletela božja kazen. Ko je hotel po padcu boljševizma 2. in 3. avgusta pobegniti v varnost Nemške Avstrije, ga je blizu Dunajskega Novga mesta ustavila straža. Dasi je imel pri sebi potne listine na napačno ime,

leta jih je izstopilo 11; 2 radi ponovitve zastarelih bolezni, 9 radi premalega zanimanja za stvar in nezadostne vztrajnosti. Tekom leta se jih je izjemoma, z ozirom na posebne razmere, sprejelo še 3. Tečaj je je dovršilo vsega skupaj 17 učencev, medtem ko je prostora za 28.

Prihodnji tečaj se bode začel v začetku novembra t. l. ter bode trajal 11 mesecev. Podaljšanje od 10 na 11 mesecev je potrebno, ker se je razširila učna snov z vinogradništvom in kletarstvom in tako odpravil eden dosedanjih pomanjkljaj tega zavoda. Njegova glavna smer pa ostane še naprej živinoreja, travništvo in poljedelstvo.

Učenci za ta tečaj se nabirajo sedaj. Koleka proste prošnje sprejema ravnateljstvo do 1. oktobra t. l. Prošnjam je priložiti: domovnico, oziroma tudi rojstni list, zadnje šolsko izpričevalo, zdravniško izpričevalo o telesni sposobnosti, izjavo starišev, oziroma varuhov, s katero se isti zavežejo, prevzeti stroške šolanja, in izpričevalo o nrvnosti.

Prostih mest je deset. Prosilci za ista naj dokažejo, da jim ni mogoče obiskovati tečaja na lastne stroške.

Za plačujoče učence je določen znesek K 1090, ki se morajo plačati naprej v polletnih obrokih. S tem so poravnani stroški za preskrbo.

Učenci, ki so doma izven Slovenije, plačajo razen tega še 200 K šolnine.

Pomena strokovne izobrazbe za kmečki naraščaj v to svrhu ni treba še posebno poudarjati. Javnost je tozadevno že precej na jasnem.

Po mnogih vprašanih soditi, so pa potrebna še nekatera pojasnila glede pogojev za sprejem. Da doseže zavod svoj smoter v polni meri, mora odločno zahtevati od učencev-novincev gotove kakovosti. Založen, prej neznan pojav, da je minuli tečaj dovršilo od včetka vstopivših 25 učencev samo 14, ima svoj vzrok v nekaki popustljivosti pri sprejemu, ki je vtemeljena v zmešnjavah lanske jeseni. Učenci, ki tekom šolskega leta zapustijo zavod iz kateregasibodi razloga potem ko so včetku izpodjedli mesta drugim, se smatrajo za parazite, ki so koristim javnosti v kvar.

Zahteva se odločno: 1. starost najmanj 16 let; navzgor ta ni omejena; 2. primerna (ljudskošolska) predizobrazba z dobrim uspehom in ne preveč neopravičeno zamujenimi učnimi urami; 3. telesna sposobnost. Zdravniška izpričevala naj bodo stroga, da se ne sprejemajo novinci, ki bi radi starih boleznih ali slabotnosti morali prekiniti šolanje; 4. pravo veselje in zanimanje za stroko ter vztrajnost. Te lastnosti zamore spoznati šola, žal, še-le po vstopu. Ob ljube v sprejemnih prošnjah preredko obveljajo.

Opozarja se, da kmetijska šola ni kako zabavalisče ali pribežališče grešnikov, ali sredstvo za korekturo napak prejšnje odgoje temveč resno, koristim kmetijstva, kot priznana velevažnega narodno-gospodarskega činitelja, toraj koristim celi javnosti v državi namenjeno podjetje.

Nikar torej s paraziti v njo. Stariši, ki nimajo dovolj odločnosti in oblasti, naj obdržijo svoje fante rajše doma. Nikar se naj ne spravlja ne dovolj resnih, pač pa razvajenih fantov v zavod, kjer mora vladati stroga disciplina in pa resno delo.

Da se parazitizem vsled lahkomisljenega pohajanja v kmetijsko šolo čimbolj omeji, se naprosijo občine, čijih korist je, imeti čim več strokovno izobraženih kmetovalcev, župnijski uradi, šolska vodstva itd., da pomagajo pri izbiranju novincev s posebno strogostjo pri izpričevalih.

Opozarja se tudi, da se morajo plačevati pristojbine polletno naprej in se ne vrnejo, če učence brez tehtnega razloga predčasno izstopi, da imajo toraj dotičniki škodo.

Dobro bi bilo, da tudi denarni zavodi in druge korporacije, ki žrtvujejo za strokovno šolanje kmečkega naraščaja štipendije, nastavijo pogoj, da morajo stariši v slučaju, če zapuste učenci predčasno neopravičeno tečaj, povrniti vse izdatke.

V kmetijsko šolo naj bi prišli le novinci s svojimi, potrebnimi, da napravi šola iz njih resnične napredne kmetovalce.

Vinogradno poročilo.

Ormoško-ljutomerske gorice, začetkom septembra 1919.

V zadnjem času se v vinogradih ni mnogo izpremenilo. Bolezni — zlasti peronospora in plesen ali

ga je vendarle spoznal eden izmed stražnikov in hotel zapreti. Samuely pa je potegnil revolver in ustrelil samega sebe. Mrtvega so preiskali in našli pri njem 14.000 K denarja švicarske in francoske valute in precej zlata, seve, vse skrito in zašito v obleki. Židovska verska občina v Dunajskem Novem mestu ni dovolila, da se ga zagrebe na njihovem pokopališču, zasuli so ga na prostem kot divjo zver, ki je poginila na prostem.

Vsa višja mesta v boljševiški vladi in uradih so bila zasedena od čifov — kumonistov. Koliko izmed teh junakov je bilo res prepričanih boljševikov, ki bi bili v notranji zavesti prisegli na Kunov program, pač nisem mogel dognati, dasi sem bil večkrat prisiljen obbeževati s temi vrazjimi strici. So pač resnične rične Ljoninove besede, ki pravi: „Med 100 boljševiki najdeš komaj ednega pravega in prepričanega, 60 jen obbeževati s temi vrazjimi strici. So pač dokaj resnica. Gorje vsaki državi, kjer so se pospeli vsled nezmožnosti vladnih krogov ti blazneži na najvišja mesta!

Dalje prihodnjč.

oidium — so precej napredovale, ne tako zorenje grozdja. To silno počasi napreduje. Od leta 1864. sem ko je prirasla zloglasna kiselca, takozvani „meksi-kaner“, se stari ljudje ne morejo spomniti, da bi bilo grozdje v tem času tako trdo, kakor letos. V dobrih, oziroma v najboljših legah se začne žlahtnina, tu in tam tudi silvanec mehčati, vse drugo vkljub lepim solnčnim dnevom le slabo napreduje. Ni se torej čuditi, ako vinogradniki trdijo, da bode letos treba s trgatvijo do Božiča čakati.

Viničarji spravljajo travo marljivo iz gorice, da more tako solnce z vso svojo močjo vplivati na vinsko trto in na nje sad. V vinogradih, kjer je trava že pokošena in kjer se je ne suši v snope, povezano na koleh, marveč jo sproti nosijo iz vinograda, se blagodejni vpliv solnčnih žarkov tudi bolj pozna nego drugod, zato je želeli, da se spravi trava čimnajtej iz vinogradov. Ze stari naš vinogradni večak Jančar, ki je leta 1867 izdal „Umnega vinorejca“ je zapisal o tem sledeče pomenljive besede: „Da se mora pokošena trava zunaj vinograda sušiti, to se samo po sebi razume. Jako škodljivo ravna one ženske, ki travo v snope vežejo in jo na kole natikajo in tako suše. Ako kdaj potrebujejo trto in grozdje svetlobe, zraka in gorkega solnca, gotovo je sedaj (t. j. mesece avgusta in septembra) skrajni čas, da se trti privošči ta neobhodna potreba: Ven torej s travo, ven s snopjem!“

Avstrijska republika podpisala mirovno pogodbo.

Kakor znano, poiskusili in napeli so Nemci v zavezniški družbi bratov Italijanov vse sile, da bi predrugačili v svoj prid mirovne pogoje. Hoteli so nam na vsak način potom ljudskega glasovanja iztrgati Maribor ter Radgono. Kar se tiče Maribora jim roparski poizkus ni uspel, Maribor pa je in ostane — jugoslovanski! Mesto Radgono je s priklopitvijo k Avstriji, in ker bo stalno odrezana od življenjsko bogatega našega Prekmurja, izročena pomanjkanju in lakoti. Vsi radgonski nemški trgovci, obrtniki in gostilničarji so brzojavili v Pariz odločen protest, da bi se združila Radgono z Avstrijo, kar bi pomenjalo gospodarsko uničenje mesta. Seve, Paris je enkrat govoril in ostalo bo pri sklepu: Radgono ostane nemška. Avstrijski Nemci so sprejeli konečno mirovno pogodbo z 97 glasovi, proti je glasovala Velika nemška zveza z 23 glasovi. Nemški listi slikajo ta podpis mirovne pogodbe, kot čin nasilja in smrtno obsodbe za Avstrijo. Ni zanje nobenega izhoda, požreti morajo, kar se jim je predložilo na krožniku iz Pariza. Vsi nemški zastopniki so se sicer postavili v Parizu proti mirovni pogodbi kot pred mogočen zid, ki pa se ni dal omajati vsled trdovratnega klubovanja entente, Cehoslovaške in Jugoslavije. Avstriji jadicujejo in psujejo, ker se je ravno v njihovih mirovni zadevi samoodločba narodov potepalo v skrajni brezobzirnosti. Avstrijci se klanjajo mirovnim ukrepom, pa le, ker rabijo entento, sicer bi glada poginili. Na kak oborožen odpor od strani Avstrijske republike niti misli ni, ker se ni upala ententi zoperstaviti z orožjem niti „vsemogočna“ Nemčija. V torek je tudi pooblaščenec Avstrijske ljudovlade kancler dr. Renner v St. Germainu podpisal mirovno pogodbo avstrijskih, Nemcev in s tem podpisom je padel zastor za naše sosede res usodepolne žaloigre, katero so začeli na naš jugoslovanski račun in kožo, pa so jo doigrali v svoj lasten propad in pogin, iz katerega se Avstrija tudi pri vsem delu in pridnosti deset in desetletja ne bo mogla izkupati. Kdor drugemu koplje jama, sam v njo pade. Mi pa privoščimo našim Nemcem v Avstriji dober tek na iz Pariza poslanem prigrizku miru, na katerem si bodo ogledali vsenemške zobe, ki so hoteli nam snesti Slovenijo do — Adrije. Nemški most do Adrije preko Jugoslavije je podrž za vse veke. Božji mlini sicer počasi meljejo, pa tokrat so zmleli in zdrobili nemško grabežljivost, nenasitnost, oholost in trinoštvo kar na mah in za vedno. Bodita zahvaljena za to delo svetovno pravične osvete Bog in Pariz!

Politični pregled.

Naša demokratsko socialistična vlada v Beogradu je uvidela vsled opozicije in neznatne večine pri glasovanju svojo nezmožnost in začela se je pogajati z raznimi strankami in klubi, da se sestavi za celo kraljevino edino rešilni koncentracijski kabinet iz vseh strank in klubov. Kakor poročajo listi, se je dosegel med opozicijo in vlado sporazum in imenuje se že tudi seznam novih ministrov. Ministrski predsednik: Ljuba Davidovič, podpredsednik: dr. Korosec. Minister za konstituantno: Stojan Prečič, za notranje stvari: Josa Nestorovič. Zunanji minister: dr. A. Trumbič, za vojno: gen. St. Hadžič. Za pravosodje dr. B. Marinkovič ali dr. Alb. Kramer. Za promet: Miloš Draškovič, za trgovino: dr. Momčilo Ninčič. Za zdravstvo: dr. Slavko Miletič, za socialno oskrbo: Anton Kristan. Za verstvo: dr. Tugomir Alaupovič, za pošto in brzojav: dr. Edo Lukinč. Za javna dela: Miloš Kopejanovič, za agrarno reformo: Kosta Timotijevič ali Avramovič. Za kmetijstvo: Vitomir Korač in za prehrano Viljem Bukšeg.

Glode Istre in Dalmacije so se zavezniki med seboj tako zedinili, da pripade vsa Istra Italiji. Reka z majhnim okrožjem bo svobodno mesto. Vsa Dalmacija bo jugoslovanska, le otok Vis bo italijanski. Mesto Zader, bi naj bilo avtonomno ali samostojno.

Tedenske novice

Gospodarsko pogodbo med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo so sklenili v Beogradu, kakor pišejo nemški listi. Nemška Avstrija dobi ogromne množine živil in drugih surovin iz Jugoslavije. Jugoslavija pa bo dobila iz Nemške Avstrije železa, papirja, vžigalic, soli, pohišstva, strojev itd., kolikor bo hotela. Dunajski listi pišejo, da bo Jugoslavija ena najbogatejših držav.

Kmečka pisarna. Slovenska Kmečka Zveza je otvorila v Cirilovi tiskarni v Mariboru tajništvo naše stranke, ki daje somišljenikom Kmečke Zveze brezplačno pojasnila v davčnih, vojaških, šolskih, zavarovalnih in drugih zadevah.

Shodi SKZ se vršijo: Dne 14. septembra: prvi božji službi v Poljčanih v šoli (dr. Juvan, Marko Krajnc), pri S. v. Rupertu v Slov. gorici. (Žebot), v Kamnici (Hlebič) in pri S. v. Urbani pri Ptuj (Brenčič, Golec), popoldne po večernicah v Makolah (dr. Juvan, Kranjc) in pri S. v. Barbari v Slov. gor. v šoli (Žebot). Dne 21. septembra po rani službi božji v Selnici ob Dravi v Kroisovi hiši (Golec, Žebot), na Ptujski gori pred cerkvijo, po božji službi v St. Lovrencu na D. p. (Govorniki se še določijo.) Prosimo zaupnike, da shode dobro razglasijo po vseh občinah. Oblasti naznani shode tajništvo SKZ.

SKSZ v Mariboru pričenja ta teden s svojimi rednimi tedenskimi predavanji. Predavanja bodo namenjena vsem organizacijam in društvom, ki so podrejena tej Zvezi. Vršila se bodo vsak petek ob 19. uri v dvorani Strokovne Zveze v Mariboru v Flosarski ulici in bodo obsegala najrazličnejša polja sodobne znanosti. Vstop vsakomur prost. Prvo predavanje v petek, dne 12. septembra ob označeni uri. Predava Zvezin tajnik o kulturnih ciljih Zveze. Pridite!

Kmetijski tabor v Slivnici pri Mariboru. Svečano se je izvršilo zborovanje Slov. Kmečke Zveze v Slivnici dne 8. septembra. Velika dvorana društvenega doma je bila polna zavednih mož, žen in mladeničev. Shod je otvoril poslanec in župan Pišek. Za predsednika je bil izvoljen posestnik Kmetec iz Hotinje vasi. Zborovanje je vodil zelo spretno. Podpredsednika sta bila vrla župana Rečnik iz Rač in Franjež iz Bohove. Govorili so: poslanec Pišek o delovanju naših poslancev, urednik Golec o političnem položaju in o programu raznis strank, kmet Ivan Hlebič od Sv. Križa o naših nasprotnikih, urednik Žebot o političnem in gospodarskem programu Slov. Kmečke Zveze.

Naši shodi v Konjiškem okraju v nedeljo in pondeljek so krasno uspeli. V Cadramu pred cerkvijo se je zbralo nad 300 ljudi, ki so pazljivo sledili in pritrjevali govoru dr. Leskovarja in dr. Jerovška. Ravnotako je bilo v Rečah. Posebno lepo pa je bilo v Locha. Tam ljudje dozda še ne pomnijo nobenega političnega shoda; Kmečka Zveza jim je priredila prvega. Zelo je pa bila tudi udeležba naravnost veličastna.

Krajevni odbori Kmečke Zveze naj takoj pišejo po tiskovine za organizacijo K. Z., ki jih ima na razpolago Tajništvo Kmečke Zveze v Mariboru, Cirilova tiskarna.

Kmečka Zveza ima sedaj na razpolago večje število govornikov za naše shode. Oglašajo se tudi kmetijski govorniki. Pozivamo naše zaupnike, da nam nemudoma poročajo, kje so shodi najbolj potrebni. — Tajništvo K. Z. v Mariboru.

Krajevnim odborom SKZ. Izvedite našo organizacijo do zadnje kmetске in delavske hiše na deželi. Poročajte sproti o vseh važnejših pojavih v domači politiki Kmečki Zvezi. Clanarino in prispevke za organizacijo pošiljajte SKZ, Maribor, Cirilova tiskarna (začasni blagajnik dr. Anton Jerovšek.)

Mladinska organizacija. Mladinska društva, Orli, Mladeniške in Dekliške Zveze, ki žele govornikov in pojasnil, naj se obrnejo na uredništvo „Straže“ v Mariboru.

Kušar in Medved. V Cirkovcah in okolici se za nemčursko-liberalno Samostojno Kmetijsko Stranko najbolj pehata Ornogov oproda, zakrknjen Štajerčijanec Kuschar in — cirkovski Medved. Kušar pljuva svoj nemškutarski strup po slovenskih kmetijskih rodoljubih in kolne zraven kakor cigan. Medved pa sladkomilo vabi župane iz okoliških občin na shode Samostojne. Naši krščansko-narodni župani pa prav nič ne verjamejo Medvedovim obljubam in grede raje na shod Kmečke Zveze. Medved bi rad postal poslanec. A oglašja se jih že sto in sto: Medved nam poslančeval ne bo.

Na drž. gimnaziji v Mariboru se vršijo sprejemni izpiti za I. razred dne 22. t. m., od 10. ure dalje: za vpis se naj pošljeta od tega dne krstni list in spričevalo. Prvošolci, ki so bili že julija sprejeti, pridejo dne 24. t. m. ob 8. uri naravnost v šolo. — Dne 23. septembra od 8. do 11. ure bodo ponavljalni in dodatni izpiti, od 11. do 12. ure pa vpisovanje lanskkih učencev, ki se morajo zglastiti v lanskim izpričevalom in sicer dijaki drugih zavodov osebno pri ravnateljstvu, dijaki naše gimnazije pa le pri vpisujočem profesorju v veži. — Dne 24. septembra začetek poduka.

Konjerejski odsek II. slovenske kmetijske družbe (nekdaj Spodnještajersko in Prekmursko) priredo sejme za žrebčke izključno mrzlokrvnih pasem v starosti do 18. mesecev, to je lanskih in letošnjih in sicer 22. t. m. v Radineh, 23. t. m. v Ormožu, 24. t. m. v Sv. Jurju ob južni železnici in 25. t. m. v Zaleu, na tamošnjih sejmiščih. Odsek je za te sejme zainteresiral inozemske kupce in ima upanje, da bo

de vlada do tega časa vse potrebno glede izvoza tega konjskega materijala, za katerega v drugih pokrajnah našega kraljestva ni uporabe, uredila. Bode torej najbrž to edina priložnost te žrebčke leto prodati, priženite toraj vsi konjerejci, kateri ste primorani odprodati, kateri pa imate dovolj klaje in prostora pa vam svetujemo, da redite dalje. Pridite pa tudi domačini, kateri želijo take žrebčke kupiti. Trgovanje konj vsake druge vrste, kakor omenjenih žrebčkov bode na teh sejnih strogo zabranjeno. Predpisi glede živinskih potnih listov veljajo kakor za vsaki drugi sejem.

Sejmi za žrebce. Spodnještajerski konjerejski odsek Slovenske kmetijske družbe priredi sejme za izključno le mrzlokrvne žrebce v starosti do 18 mesecev in sicer: dne 22. septembra v Gornji Radgoni, dne 23. septembra v Ormožu, dne 24. septembra pri Sv. Juriju ob južni žel., dne 25. septembra v Zalcu. Izdavanje živinskih potnih listov za navedene kraje se dovoli izjemoma.

Živinski sejmi so po celem Slovenskem Stajerju zaprti, ker se je v velikem pojavila pri goveji živini kuga-slinovka. V naše kraje se je zanesla ta nevarna kuga iz Hrvaškega. Da se slinovka še bolj ne raznese po naših krajih, svetujemo, naj živinorejci vsak posamezen sumljiv slučaj takoj naznanijo okrajnim zdravnikom.

Za jesensko saditev imamo lepe jablane, kruške in slive (češplje) v zalogi. Vrsto in cene na zahtevo pismeno. Ker je jesenska saditev veliko ugodnejša nego spomladanska, priporočamo takojšnjo naročitev. Razpošiljati se začne v drugi polovici vinotoka, in sicer po vrsti, kakor bodo dohajala naročila. Sadna drevesnica, graščina Mokrice, pošta Jesenice na Doljenškem.

Zatec, 5. septembra. Hmeljski trg zelo živahen. Na deželi je že mnogo tisoč stotov hmelja prodanega, cene se vsak dan dvigujejo. Danes se plača za 50 kg 1200—1250 K.

Veliki ljudski shod za najbolj spodnji del slovenskega Korotana se vrši v nedeljo, dne 28. t. m., pri Sv. Križu nad Dravogradom. Sv. Križ, ki je 526 m nad morjem in pol ure od železniške postaje Dravograd—Meža, leži na krasnem hribčku na stajersko-koroški meji. Od tu prelep razgled po Mežiški, Mislinjski, Dravski in Labodski dolini. Priprave so v najboljšem teku. Govorniki in pevec zasigurani. Dragi bratje in mile sestre iz lepe zelene Stajerske, prihitite vsi k nam! Natančni spored še naznanimo pozneje.

Občni zbor Kmetijske podružnice za Maribor in okolico se je vršil 17. avgusta. Ta podružnica je bila dosedaj včlanjena pri kmetijski družbi v Gradcu. Na tem občnem zboru je prišla ta podružnica v slovenske roke, ter se je takoj sklenilo pristopiti k Slovenski kmetijski družbi v Ljubljani. Članarina znaša za posameznika 10 kron na leto. Poleg drugih ugodnosti dobivajo člani za ta znesek mesečno dvakrat izvrstno urejevan ilustrovan strokovni list „Kmetovalec“ s prilogi „Konjerejec“. Podružnica, katere si je nabavila za svoje člane bogato knjižnico, ima bogat inventar za svoje člane, kateri je istim brezplačno na razpolago. Ima svoje skladišče za raznovrstne kmetijske potrebščine. Podružnica bode brez dobička oskrbovala za tovarniško ceno različna umetna gnojila. Vsako prvo nedeljo v mesecu se vrši v prostorih okrajnega zastopa podučno predavanje in na to razgovor. V mesecu septembru bo 7., točno ob 9. uri zanimivo predavanje. Vsi bivši člani in taki, ki hočejo postati, se tem polom najljubneje vabijo k sestanku ter pozivljejo k pristopu, oziroma, da plačajo zaostalo članarino. Pri tej priliki se bodo tudi naročila za apnen dušik, kateri je podružnici za tovarniško ceno na razpolago, sprejemala. Pridite torej vsi, katerim je zboljšanje vašega materijalnega stanja na srečo.

Izgubila je neka dama dne 1. t. m. okoli 15. ure v kolodvorski restavraciji II. razreda ali na peronu glavnega kolodvora zlato zapetnico s privescem štiriperesno deteljico. Najditelj naj jo odda proti nagradi pri policijski oblasti.

Orožniški stražmojster Puschaer, ki je leta 1914 in med vojno bil pri Sv. Marjeti ob Pesnici groza in strahu zavodnih Slovencev, ki je ovajal ljudi kot veleizdajalce glavarstvu in sodniji, je dobil sedaj varno službo kot okrajni stražmojster nekje v Prlekiji. Kdo razume to umetnost vladnih organov in SHS orožniškega poveljstva?

Zaradi praznikov je izšla današnja številka le samo na štirih straneh.

Dopisi.

Pobrežje pri Mariboru. V četrtek, dne 18. septembra, se vrši v občinski pisarni glasovanje hišnih posestnikov, ker je občinski svet sklenil, da poviša stanarinske vinarje od 4 na 5%. Glasuje se z da ali ne. Hišni posestniki se uljudno vabijo, da se udeležijo tega glasovanja. Tisti, ki ne pridejo, se smatrajo, da so za to povišanje in se bodo kot taki šteli. Glasovanje se prične ob 6. uri zvečer.

Vertobja ob Pesnici. Da se naša samostojna trojica Schwarc, Mermolja in gospod Hoinig bolje spozna, se bomo morali že malo bližje z njimi seznaniti. Schwarz naj bo že nekaj vreden in ne zvit nemškutar, ker je bil po Mermoljevem mnenju „naš“ strankar. Gotovo je pa, da se Schwarz ni spremenil v Sarca ne prej ne sedaj, česar ni treba dokazovati. Dalje nas ne zanima, ako se Mermoljevi računani v korist goriškega kmečkega stanu popolnoma vjemajo, radi česar ta dokaz za enkrat odpade. Hočemo pa se potegniti za pesniškega kmeta, katerega so hoteli gospod Hoinig in tovariši osrečiti z nemško ljudsko šolo (Kernstockschule) in vprašamo: Kam je prešel za zidavo šole pripravljene materijal, kam se je naložila nemala zbirka, nabrana za gradnjo šole? Za pesniškega jugoslovanskega kmeta bi zadeva ne bila samo zanimiva, ampak bolj koristna nego za bivše nemškutarje! Pa ne, da bi bila to stvar pobasala Südmarka?

Pesnica. G. Schwarz nam zatrjuje, da ni nemškutar, ampak hoče biti zaveden krščanskomisleš Slovenec. Vzamemo na znanje.

Sv. Anton na Pohorju. V soboto, dne 13. t. m., gremo k Sv. Križu počastit Višarsko Mater božjo. Do Dravograda se peljemo zjutraj z vlakom, od tam pa gremo v procesiji.

Cirkovce. V nedeljo, dne 7. t. m., smo imeli porani službi božji pred cerkvijo lep shod Kmečke Zveze. Poslanec Vesenjak je poročal o svojem delovanju v Narodnem predstavništvu, vladni komisar okrajnega zastopa Brenčič in urednik Žebot o načelih in o programu Kmečke Zveze. Slednjič smo izvolili župnijski odbor. — Istočasno je zborovala Samostojna Kmetijska Stranka pod predsedstvom Jožefa Medveda ter hotela z velikim truščem privabiti ljudstvo k svojemu shodu. Toda cirkovski kmetje se bomo oklepali le Kmečke Zveze, ki je pred vojsko in med vojno za nas že mnogo storila, ne pa Samostojne Kmetijske Stranke, ki je prišla med nas kmete samo delat razdor.

St. Janž na Dravskem polju. V velikem številu so se zadnje nedelje, dne 7. t. m., zbrali naši ljudje k ustanovnemu shodu Kmečke Zveze. Urednika Januš Colec in Franjo Žebot sta nam razvila program Kmečke Zveze ter nas opozorila na nevarnost Samostojne Kmetijske Stranke, ki se hoče vsiliti tudi pri nas. G. župnik Sagaj nam je pokazal posledice, ki bi zadele kmečko ljudstvo, ako bi se do skrajnosti izvajal program Samostojne Kmetijske Stranke.

Ptuj. Podružnica Slovenske kmetijske družbe v Ptuj vabi na izredni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 14. t. m., v gostilni g. Zupančiča v Ptuj. Dnevni red: 1. Volitev zastopnikov za družbeni občni zbor v Ljubljani in določitev predlogov za ta občni zbor. 2. Predavanje g. dr. Zavrnika o živinoreji. — Odbor.

Ptuj. Zadruga trgovcev za okolico Ptuj vabi svoje člane na redni občni zbor v nedeljo, dne 14. t. m., ob 14. uri, v dvorani g. Zupančiča. Z ozirom na važnost dnevnega reda se pričakuje polnoštevilna udeležba.

Razgled po svetu.

Vrnjeni stol. Neki grof je pogostil svoje kmete. Oskrbniku je ukazal, naj jih dostojno sprejme in jim odkaže prostore. Zadnji priložnosti najmočnejši ovčar. Ker je bilo že vse zasedeno, se obrne do oskrbnika in ga prosi za stol. „Tu ga imaš“, mu pravi ta in mu da krepko brco. Ovčar nič ne reče, si sam poišče klop in se vsede na njo. Po obedu pa gre k oskrbniku in mu vrne brco s tako silo, da se ta onesvesti. V gradu je nastal velikanski vrišč. Ovčarja peljejo pred grofa. Na vprašanje, kako se drzne nastopiti tako proti oskrbniku, pravi: „Gospod grof, nisem vam hotel odnesti hišne oprave in sem vrnil oskrbniku stol, ki ga mi je bil posodil.“

Koliko starost dosežejo nekatere rastline? Visoko starost učaka takozvana stoletna aloa, ki cvete v svoji domovini vsako šesto do deseto leto, pri nas pa le vsako štirideseto do šestdeseto leto. Palme učakajo starost 250 let, bršljan raste do 450 let. Pravi kostanj živi čez 800 in hrast celo 1600 let.

Koliko dežja pade vsako leto? Vsako leto pade približno 446.000 km³ vode v obliki dežja na zemljo. Ako bi se ta neizmerna množina vode enakomerno razlila po vsem površju zemlje, bi stala voda po celem svetu 91 cm visoko.

Po beneški pokrajini je 30. avg. besnel grozovit vihar. Ciklon (vrtinec) je prišel s tako silo da je nekoliko ljudi z vozovi vred, ki so se na-

hajali na polju, dvignili v zrak. Razkril je ta vrtinec vse hišne strehe po okolici, mnogo hiš celo popolnoma porušil. Upoštevanje je trajalo 5 minut. Celu težko ranjenih je bilo nekaj oseb, nad 1000 jih je pa brez strehe.

Trupla članov carske rodbine. Iz Omska se poročajo podrobnosti o bodočih kazenskih razpravah proti 163 udeležencem na umoru carjeve družine. Komisiji, katero je svoččas odposlala omskova vlada na poprišče, se je posrečilo najti trupla velikega kneza Sergija, velike kneginje Elizabete in drugih članov družine Romanov. Umorjeni so bili v Permu, v bližini ondi, kjer so bili usmrčeni, pokopani v skupnem grobu. Trupla, ki jih je bilo po večini mogoče spoznati, so odpravili v Omsk. Nikakor pa ni bilo še mogoče najti trupel carja Nikolaja in njegove soproge. Preiskava je dognala, da sta bili trupla carske dvojice takoj ob pričetku pokolja razsekani in na gramadi sežgani. Za carsko dvojico je bil umorjen prestolonaslednik, ki je moral gledati umor svojih starišev. Tudi njegovo truplo je bilo sežgano. Odkritje groba, v katerem so se nahajala trupla carjeve družine, je pripisovati čudnemu naključju. Pes ene med carjevih hčer, ki je ostal pri nekem kmetu v bližini, je vsak dan tekal na prostor, kjer so ležala pokopana trupla umorjenih. Ker se je to ponavljalo, so mu sledili in na ta način je bilo mogoče najti skupni grob, čigar sledove so skušali morilci skrbno izbrisati. Trupla so bila popolnoma oropana. Poročilo komisije o umoru carske družine bo prevedeno v več zvezkov in izročeno evropski javnosti kot dokaz za krivdo boljševikov na tem grozodejstvu. Poročilo bo objavljeno o početku kazenske razprave z drugimi spisi vred.

Prireditve.

V nedeljo, dne 14. septembra:

Gasilno društvo v Braslovčah priredi veliko vrtno veselico. Tem potom opozarjamo sosedna društva, da blagovolijo našo veselico upoštevati. — **Hočki Orli** priredijo ob pol štirih popoldne pri g. županu Antonu Vernik igro „Trije ptički.“ — **Velik mladeniški shod** na Brinjevi gori pri Zrečah z začetkom ob 10. uri. — **Pri Sv. Tomažu pri Ormožu** se vprizori v šoli dve igri „Vse naše“ in „Čevljar.“ Med odmori udarjajo domači tamburaši. Po igrah prosta zabava na vrtu Cafove gostilne: srečolov, šaljiva pošta itd. Začetek ob 15. uri. — **Izobraževalno in bralno društvo pri Sv. Rupertu v Slov. gor.** ponovi igro „Mala pevka“ s petjem in tudi „Stotnik in njegov sluga“ ob 3. uri popoldne v soplehju nove šole. — **Izobraževalno društvo pri Sv. Andražu v Slov. gor.** priredi ob priliki slovesne otvoritve „Krekovega doma“ ob pol treh popoldne narodno igro „Deseti brat“ s petjem in tamburanjem in narodno veselico (srečolov, šaljiva pošta, licitacija). — **V Središču** priredi Slovensko katoliško izobraževalno društvo ob 15. uri na vrtu Društvenega doma veseloigro: „Pri gospodi“ in „Zupanova Mica.“ — **Po rani službi božji** priredijo učenci ljudske šole pri Smarjetu ob Pesnici prvo šolsko veselico in sicer v šolskih prostorih. Na vsopredu so deklamacije, petje ter igri „Darežljivi otroci“ in „Kaznovani šaljivec.“ Vse Smarječane, posebno stariše, vabijo k obilni udeležbi prireditelji. Vstopnina prostata, prostovoljni darovi se hvaležno sprejmejo. — **Jareninsko bralno društvo** priredi v Framu pri gopelj Turner veselico. Na sporedu je: igra „Moč uniforme“, med odmori nastopa pevsko društvo, moški in mešan zbor. Po igri prosta zabava z godbo, šaljivo pošto, srečolovom, licitacijo itd. Prireditve se vrši v prid dijaški kuhinji v Mariboru. K obilni udeležbi se vabi. — **Jugoslovanska Strokovna Zveza** priredi zopet dva viničarska shoda za stanovsko združitev viničarjev in sicer pri Sv. Tomažu pri Veliki nedelji po ranem opravilu in popoldne po večernicah pri Mali Nedelji. Viničarji, udeležite se vsi vašega shoda!

V nedeljo, dne 21. septembra:

Fantje in dekleta iz St. Ruperta in Trnove prirede veliko narodno igro s petjem v petih dejanjih ter vrtno veselico v St. Rupertu pri Gomilskem. — **Slovensko katoliško izobraževalno društvo Rajhenburg** priredi dve igri: „Tri sestre“ in „Dva gluha“, burko v enem dejanju. Kdor se hoče to popoldne pošteno razveseliti, naj pride to popoldne v našo kaplanijsko dvorano!

Najnovejše vesti.

Pogajanja za sestavo ministrstva so se v zadnjem trenutku razbila. Stojan Protič je izjavil, da radikali vstopijo v vlado samo, ako vstopi tudi Jugoslovanski klub. Nato je pozval Ljuba Davidoviča sebi dr. Korošca in ga vprašal, pod kakimi pogoji bi ta klub vstopil v vlado? Odvrnil je, da zahteva dva ministrska sedeža. Demokrati so se posvetovali dolgo, slednjič pa odvrnili, da je to nemogoče: 6 ministrov dobe radikali, 3 socialisti, 2 sta izven strank, torej na morejo dgti Jugoslovanom 2. Socialisti so izjavili, da ne vstopijo v vlado, kjer bodo tudi Jugoslovani. Slednjič so otvorili sejo, ki je bila pa nesklepčna, ker so se demokrati prelabo udeležili, dasiravno se je opozicija udeležila nje, hoteč omogočiti sklepčnost. Tako smo po krivdi demokratov in socialistov, brez ministrstva in brez delavnega drž. zbora.

Orlovski tečaj v Mariboru. 14., 15. in 16. t. m. se bode vršil v Mariboru tečaj za vaditelje in organizatorje Orlovskih odsekov. Za stanovanje in hrano bode preskrbljeno. Pozivamo vse že obstoječe odseke, da prijavijo udeležnike na naslov: Mariborski Orel, Maribor, Koroška cesta 5. Tudi iz krajev, kjer še ni odsekov, naj pridejo fantje, da bode mogoče jeseni v vsakem važnem kraju ustanoviti telovadni odsek. Natančnejši vsopred tečaja objavimo prihodnji teden. Pripomnimo samo, da je navzočnost vse tri dni neobhodno potrebna. Vodstvo tečaja bode v rokah odposlancev Orlovske zveze.

Slovinci širite naše liste!

Mala naznanila.

Krasna slika našega priljubljenega generala Maistra je ravno kar izšla. Ljudstvo naj mu izkaže hvalečnost s tem, da si okraši vsak svojo sobo z njegovo sliko. Ista stane 20 kron, po poštnem povzetju 24 kron pri založniku Vilko Weigl, knjigarna v Mariboru. 1606

Proda se:

Železna napisna tabla za trdke, 6 m dolga, 1'60 m visoka in kompletna železna sesalka za vodnjak s kolesom. Povprašati pri Mestnem kopališču Maribor. 1529—308

Za 3viničarije

se sprejmejo 3 viničarske družine pri g. **F. C. Schwab** Ptuj, Glavni trg. 312

SUKANEC

(cvirni)

- 1 klopčič = 366 m črn št. 24, 30, 36 bel št. 24, 30, 36
- 1 klopčič . . . K 6—
- 1 ducat . . . K 69—

Kom. skladišče

ALOJZIJ GNIUŠEK,

Maribor Glavni trg št. 6

OGLAS.

Lužni kamen, za kubljanje mila, pralno in toaletno milo, vrči za med in mast, škafi za vodo, čajna esenca najboljša, sir trapist in Grojer, sukanez, ducat od 48 kron dalje in domače platno se dobi najceneje pri

Alojziju Olifčič, Ljubljana 1501 Stari trg 2. 276

Proda se:

Železna napisna tabla

za trdke 6 m dolga, 1'60 m visoka in kompletna

Železna sesalka za vodnjake

s kolesom. Povprašati pri Mestnem kopališču, Maribor. 319

P. n. občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril

1. jugoslov. posredovalnica za nakup in prodajo posestev in hiš

v Sloveniji s sedežem v Celju, Benjamin Ipavčeva cesta št. 12.

Komeričky Miloš. 1459—225

Beček 7 in pol let star se da na hrano. Tegethoffova cesta 49, vrata 13, dvorišče, Maribor. 350

Proda se lepo kmečko posestvo 2 in pol ure nad Mariborom v ravnini blizu železnice. Kdor želi kupiti, naj vpraša pisмено R. Löpfinger, Cvetlična ulica 8, Maribor. 330

Viničarja išče

baron TWICKEL, Maribor. 328

MAJER s 4—6 delavskimi močmi se sprejme pri g. Ogrizek, Sturmburg Pesnica. 340

SUHEGOBE

kumno in druge deželne pridelke kupuje SEVER & Komp. Ljubljana. 1539

Kupi se parna žaga. Ponudbe poslati na družbo „IMPFOX“ v Ljubljani. 334

Ovčjo volno kupi po najvišji ceni I. Oswald, Velikovec, Koroška. 331

Prilagodnega delazmožnega viničarja s 4 delavskimi močmi se sprejme proti ugodnim pogojem pri Fricu Winkler v Rošpohu 116 na „baronovem“ pri Mariboru. 332

Hišepo 30 let star, želi stalne službe, trezen in pošten, izkušen pri konjih, živini in vseh gospodarskih opravilih. Nastop takoj ali pozneje. Vinko Ratej, Nova vas 2, pošta Konjice. 344

GOBE,

suhe, jurčke (krauše ali globanje) suhe lesičke, ovčjo volno, kakor tudi rdeče maline, kupuje po najvišji ceni **Pavle Starovešnik**, eksport gob in deželnih pridelkov Vitanje, Štajersko. 326

Lepo posestvo je na prodaj. Obstoječe iz njiv, travnikov in 20 oralov gozda, vsega skupaj je 30 oralov, za ceno 100.000 K za izplačati je v gotovino in le resni kupci se vabijo. Sp. Kapla, p. Brezno. 341

Opekarna v Račah

prodaja od 1. septembra 1919 naprej zopet svoje priznane prvostanske izdelke, kakor razno opeko in vsakovrstno drugo strešno opeko, zidno opeko, cevi za dremaže itd. 336

Sprejme se dijak na stanovanje in hrano. Več pove uprava. 1580—325

Permutatio. Infrascriptus est paratus permutare: porcelos vel etiam porcos natu maiores pro vino de vite vel pro vino ex malis seu piris confecto. R. Václavik, župnik v Gotovljah, p. Zalec. 373

Vinogradski šafar, oženjen, več vzgoje ameriških trt, obdelovanja vinogradov, izurjen kletar in sadjerejec, kojega žena tudi pri delu pomaga, se išče do 1. oktobra v službo. Pisemne ponudbe na oskrbništvu Vudler v Špilju. 365

V Šmihelu nad Mozirjem je služba organista in cerkovnika razpisana. Združena je s cerkveno krmo. Nastop lahko takoj. Več pove župni urad istotam. 362

Tehtnica mostna za 5000 kg se prodaja. Ivan Pelcl, Sv. Bolfenk v Slov. gor. 358

Učence se sprejme pri g. Jožef Flohl, miz. mojster, Maribor, Urbanigasse 26. 359

Lepo posestvo

prodaja Karel Roj, posestnik v Selnici ob Šuri, p. St. Ilj v Slov. gor. Cena 30.000 K. 335

Major s 5 delavskimi močmi išče službo Šanko Ivan, Kamnica 39, Maribor. 366

200 podkev za vole se prodaja. Hotinjavas pri F. Primec, kmet, Slinica pri Mariboru. 354

Viničar z 4—5 delavskimi močmi si išče stalne službe. Jurij Novak, Hajdoše 15 pri Ptuj. 353

Viničar z dobrimi spričevali in s 4 delavnimi močmi se išče. Oglasiti se je pri g. Dominkuš na Zgornji Polskavi. 378

Kateri stariši brez otrok bi hoteli sprejeti mladega vojaka brez doma, vajenega vsakega dela, da bi isti vsaj na dopust lahko kam prišel. Kdor hoče imeti ljubeznivo postrežbo na stare dni naj piše pod naslov B. S. poštno ležeče Vetrinje, Koroška. 379

Lep voz se prodaja pri g. Reibenschub, Pokopališka cesta, Pobrežje pri Mariboru. 338

Dijaki se sprejmejo na celo ali polovično oskrbo. Gospejna ulica 2, Maribor. 337

Svinja breja, žrebica v drugem letu se prodaja. Dolgoše 30, Maribor. 332

Na prodaj je posestvo na Teznu 29 Maribor in ena lepa njiva zraven ter 2 kravi. 334

Stane za rože delati se prodaja. Erzherzog Eugenstr. 5, I. nđstr. Maribor. 188

Potrebujem več drvarjev in oglarjev. Plača in hrana po dogovoru. Drago Kobi, lesna trgovina Maribor, Franc Jožefova cesta 15. 391

Dijak iz dežele za I. gimnazijo se sprejme na stanovanje in hrano pri enem učitelju. Bismarkova ulica 3, III. nđst. Maribor. 333

Dijake ali dijakinje 2—4 se sprejmejo na stanovanje event. na hrano, ako se dostavi nekaj živil. Na razpolgo v uporabo nov pianino, tudi pouk ako se zahteva. F. S. H. Celje-Gaberje 75. 368

Prodajalka

dobro izveščena in spretna v trgovski stroki, z dobrim veletnim spričevali se sprejme do 15. okt. pri Karel Sima; trgovina z mešanin blagom v Poljčanah. 381

Železna skrinja staro, umetno in stanovitno delo s tremi ključavnicami, primerna za shranjevanje denarja in drugih vrednosti se takoj prodaja. Poizvedbe pri V. Močniku, Nagyjeva ulica št. 11, Maribor. 367

Službe išče 33 let stara žena s 5letnim fantom zmožna tudi vsakega gospodinjstva. Ponudbe na S. J. Ptujška gora. 377

Govorite povsod slovensko!

RAZPIS.

Pri zdravilišču v Rogaški Slatini se odda potom javnega razpisa za zdraviliško dobo leta 1920, 1921, 1922, 1923, to je za štiri leta **restavracija**

v zdraviliškem domu proti najemnemu znesku 8000 kron in pa 15% za obrabo inventarja, kateri se bo cenil še le koncem sezije.

Navedeni najemninski znesek je smatrati za najmanjši ponudek, vendar pri oddaji ni vezano na najvišji ponudek.

P. n. interesenti za gori razpisano restavracijo se vabijo, da si isto sedaj na licu mesta ogledajo dokler še traja sezija.

Ponudbam, katere je vložiti do 20. septembra 1919 naravnost pri ravnateljstvu državnega zdravilišča v Rogaški Slatini je poleg ponudb zneska priložiti sledeče dokaze:

1. O strokovni usposobljenosti.
2. O narodnosti.
3. O zadostni višini obratne glavnice.

V Rogaški Slatini, dne 31. avgusta 1919.

Ravnateljstvo državnega zdravilišča „Rogaška Slatina“.

360

::: Kupim vsako množino :::

sena, slame in ovs

357

ter plačam isto takoj po najvišji dnevni ceni

E. Konjedic, Maribor Koroška c 80

Sprejemem za takoj ali za čimprej mogoče

odvetniškega koncipijenta,

ki ima tudi sodno prakso in doktorat. Novo Mesto, 3. septembra 1919.

Dr. Schegula, odvetnik.

358

Tretjo notarsko pisarno

odpre s 15. septembrom 1919

not. namest. Ivan Ašič v Mariboru, Marijina ulica št. 10 (poleg sodnije.) 1613—386—187

VABILO na

redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice v Skalah reg. zadruga z neomejeno zavezo

ki se vrši v nedeljo, dne 14. septembra 1919 ob 3. uri popoldne v prostorih Bralnega društva.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za l. 1918. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih združnikov. 372

Živčni in zobozdravnik

M. U. dr. Ivan Jurečko

174

v MARIBORU v Grajski ulici št. 12 1543—323

Živčne boleznj: od 8.—9. in 13.—15. ure.

Zobotehnični oddelek: od 9.—12. in 14.—17. ure.

Rogaška slatina

Tempel vrelec:

Najboljša namizna voda, najbogatejša na ogljikovi kislini. Pospešuje prebavljanje in preosnavljanje.

Styria vrelec:

Zdravilna voda proti kroničnemu katarju želodca in čreves, najboljši pripomoček proti slabemu prebavljanju in teku. Proti boleznim jeter in ledvic, sladkorna bolezen.

Donati vrelec:

Najmočnejši vrelec svoje vrste, posebno dobro sredstvo proti črevesnemu katarju, želodčnemu kamenu, sladkorni boleznj, debelosti, putiki, hemoroidom itd.

Rogaška slatina

je najbolj priljubljena in se v obče največ zahteva. To pa radi tega, ker je izmed vseh alkalično-saliničnih rudninsko-kisljih slatin najbogatejša na ogljikovi kislini. — Ta slatina je najokusnejša krepčilna in oživljajoča pijača; obenem pa tudi najboljšo sredstvo s katerim se obvaruje v mrzlih krajih mrzlice.

Rogaška slatina

je najboljše namizna in zdravilna mineralna voda, katera nima n kdar slabega okusa ali duha. ::

Tužnim in potrtnim srcem javljamo sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša preljuba žena, oz. mama in stara mama, gospa

Terezija Zagozda,

posestnica v Prelaskem,

dne 28. avgusta v 64. letu ob 7. uri nepričakovano mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage rajne je bil v soboto, 30. avgusta ob 9. uri na Polju.

V Prelaskem, dne 28. avgusta 1919.

Bodi ji zemlja lahka.

Janez Zagozda, mož. Franc Zagozda, Marija Kužner, Terezija Staroveški, Francka Klček, Josipina Fauland Antonija Zagozda, Jerica Zagozda, otroci. Alojz Kužner, Mihael Staroveški, Jožef Klček, Ant. Fauland, zeti. Vnuki in vnukinje. 364

Potrta neizmerne žalosti, naznanjava vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo, tužno vest, da je najina iskrenoljubljena, nenadomestljiva, preobna, skrbna in blaga sestra

Katica Sever,

v cvetu svojega življenja, stara še-le 22 let, v torek, 26. avgusta t. l. nepričakovano nagle smrti zapustila to solzno dolino.

Pogreb nepozabne rajne se je vršil v četrtek, 28. avgusta t. l. mimo podružne cerkve sv. Ivana na Humu, kjer se je brala sv. maša zadušnica na tukajšnje pokopališče.

Tem potom izrekava najprisrčnejšo zahvalo za tako obilne dokaze globokega sočutja in za številno udeležbo pri pogrebu.

Zlasti se zahvaljujeva domači č. duhovščini, pevcem in pevkam za ganljive žalostinke na rojstnem domu in ob grobu, fantom in dekletom za krasne vence, šopke in cvetlice, blagi obitelji g. nadučitelja Porekarja in g. župana Štermana ter vsem, ki so se udeležili pogreba.

Vsem Bog plati stotero, blago, nepozabno pokojnico pa priporočava v molitev in blag spomin.

Hum pri Ormožu, 30. avgusta 1919.

Božidar in Marica Sever, brat in sestra.

363